

POKRET
GORANA
VOJVODINE

b/ins
BOSONANSKI
INSTITUT ZA
SOCIJALNU
INOVACIJU

Co-funded by
the European Union

СЕЛО НА ДНЕВНОМ РЕДУ Дијалог младих и доносиоца одлука

ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОТРЕБА, ЦИЉЕВА И ДОСАДАШЊИХ АКТИВНОСТИ МЛАДИХ ИЗ РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА

ИНИЦИЈАТИВА ЗА РАЗВОЈ ОМЛАДИНСКОГ РАДА У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈИМА

Иницијатива за развој омладинског рада у руралним подручјима покренута је 2019. године кроз пројекат „Где је рурални омладински рад у Србији?“ који је реализовао Центар за културу и образовање уз подршку Европске омладинске фондације Савета Европе.

Увидевши да су у погледу понуде програма омладинског рада млади из села и мањих градова у великој мери ускраћени, првенствено због тога што у тим срединама нема организација које спроводе омладински рад, нарочито не по стандардима које прописује Национална асоцијација практичара/ки омладинског рада (у даљем тексту: НАПОР), покретач иницијативе окупио је око себе партнере који у већој или мањој мери спроводе омладински рад у руралним подручјима.

Заједно са организацијама Покрет горана Војводине из Сремских Карловаца, Балкан ИДЕА-ом из Новог Сада, Urbanstream-ом из Пожаревца и НАПОР-ом спроведен је први поменути пилот пројекат и потписан споразум о сарадњи. Кроз пројекат је истражено стање у четири округа Србије

POKRET
GORANA
VOJVODINE

b/InS
BOSONIJSKI INICIJATIVNI SOD

Co-funded by
the European Union

(Западнобачки, Јужнобачки, Сремски и Браничевски) и креирана мапа организација које раде са младима у тим окрузима. (Видети линк: <https://maphub.net/Sladjana/ruralni-omladinski-rad>)

Као најважнији продукт овог пројекта настао је **Акциони план** пројектног конзорцијум за период **2020-2022.** године коју су креирали заједнички млади и омладински радници из поменутих округа, али и шире. Акциони план подразумева скуп активности са циљем развоја омладинског рада у руралним подручјима Србије. (Може се преузети на овом линку <http://cekos.org.rs/wp-content/uploads/2021/06/Akcioni-plan.pdf>).

Као три стратешка циља одређени су следећи:

- Истражити ситуацију на терену (2020)
- Креирати услове за развој руралног омладинског рада (2021)
- Створити структуру која ће спроводити рурални омладински рад (2022)

У вези са прва два стратешка циља већ је реализовано низ активности и пројеката од стране партнерских организација, међу којима ваља истаћи следеће:

- Пројекат „**Undertheloupe: Ruralyouthwork**“ који спроводи НАПОР заједно са партнерима из Словеније и Хрватске чији је циљ да се истражи потенцијал за развој руралног омладинског рада
- Пројекат „**Село на дневном реду**“ који спроводи Центар за културу и образовање Сонта заједно са свим партнерима из пројектног конзорцијума, а који се тиче успостављања дијалога младих, експерата из омладинске политике и доносиоца одлука како би се креирали услови за развој руралног омладинског рада

Активности у оквиру пројекта „Село на дневном реду“

Главне активности у оквиру пројекта „Село на дневном реду“ су следеће:

1. Национални сусрет младих у Апатину

Циљ овог петодневног догађаја (октобар 2020) је био да млади из партнерских организација представе младима из других крајева Србије и младима који нису били укључени до сад план активности за развој руралног омладинског рада који су направили и да покрену дебату са њима и експертима о изазовима и начинима имплементације ових планова.

Током овог догађаја представљени су планови, дебатовано је о изазовима и тешкоћама за остваривање, неискоришћеним потенцијалима којима се не могу користити. Млади су могли директно да питају експерте и доносиоце одлука о свему што их занима на оветеме, а истовремено и да они од младих сазнају које су то потешкоће са којима се суочавају.

Co-funded by
the European Union

Након тога, млади су у својим заједницама даље истраживали ситуацију кроз анкетирање својих вршњака у руралним срединама широм Србије (до краја 2020) и направили узорак од преко 600 анкетираних младих.

2. Локалне дебате

Током прве половине 2021. године реализоване су три локалне дебате младих и доносиоца одлука у три округа у којима раде пројектни партнери: Јужнобачки, Сремски и Браничевски.

Циљ ових активности је био да се на локалном нивоу који је за нас веома важан разговара са локалним људима у општинама, месним заједницама, канцеларијама за младе, школама, центрима за социјални рад и другим актерима о томе како наши национални планови могу буду имплементирани на локалном нивоу.

АНАЛИЗА ПОТРЕБА МЛАДИХ И ТРЕНУТНИХ ПРЕДУСЛОВА

На основу Националног сусрета младих, анкетирања, извештаја са локалних дебата и других пратећих пројектних активности сачинили смо анализу потреба младих и тренутних предуслова за даљи развој омладинског рада у руралним подручјима.

Кључни подаци из анкетирања које издвајамо су следећи:

- Само 24,7% анкетираних младих планира да остане у свом месту након завршетка образовања
- Већина младих као одговор на питање где проводе слободно време наводе кафиће, куће и паркове. Било какви друштвени центри се изузетно ретко помињу
- Велики број младих наводи да није друштвено нити политички активно, а као један од веома честих разлога наводи се да „немају времена за то“
- Као најважније ауторитете млади махом или не наводе никог или наводе родитеље
- Значај број одговора на слична друштвена питања отвореног типа показују да млади о много чему не знају, немају одговор или их не занима
- Упркос свему, чак 78,2% младих истиче да планира да настави школовање и на скали процене од 1 до 4 (од веома тешко до веома лако) највећи број њих је оценом 3 проценило могућност да се запосли након школовања
- У погледу личних осећања млади на скали од 1 до 5, највише оцењују са 1 (нимало) осећање усамљености и депресије, а са 5 (веома) осећање среће, док су нервоза и смиреност на средини скале (3)

Кроз директне активности дијалога младих и доносиоца одлука (Национални сусрет и локалне дебате) дошло се до следећих закључака:

Co-funded by
the European Union

- Младима на селу углавном недостају друштвени садржаји, простори, активности и неко да ради са њима
- Локални доносиоци одлука често имају вољу да им помогну, али им некад недостају средства, ингеренције или инфраструктура
- Млади су врло мало упознати са партиципативним процесима у локалним самоуправама и изнимно ретко учествују у било каквом доношењу одлука које се тичу њих

Генерални утисак је да млади имају идеја и желе да их развијају, као и да креирају различите активности, али да им је за то потребна подршка старијих и искуснијих, потом институција и наравно финансијска подршка, како би могла уреди неки одређени простор и претворе га у омладински центар.

ПРЕПОРУКЕ

Главна препорука која произилази из свих претходних активности јесте да је потребно **створити услове за креирање услуга, сервиса, омладинских клубова или других места окупљања младих у селима и мањим градовима.**

Ово се може постићи кроз испуњавање следећих циљева:

- Обезбедити подршку за опремање или реновирање бар једног простора јавној или приватној својини за младе у селу
- Обезбедити техничку опрему, струју, грејање, интернет и друге основне потребе за рад у овим просторима
- Креирати планове за одрживост оваквих простора и услуга
- Обезбедити бар једну стручну и плаћену особу која ће спроводити омладински рад у селу
- Омогућити већу информисаност и укљученост младих у спровођење локалних политика кроз сарадњу свих сектора
- Омогућити веће локалне буџете и транспарентан процес доношења и спровођења локалних акционих планова за младе и ревидирати улоге Савета за младе и КЗМ-ова
- У општинама у којима КЗМ не ради, препустити развијенијим удружењима, уколико постоје, да буду ресурс центри за спровођење омладинске политике